

Många gånger kan det vara svårt att förstå kamerans manual. Det här dokumentet försöker förklara en del vanliga begrepp som är vanliga. Jag utgår från min egen manual som är till **Sony CyberShot DSC-P73**.

Dom flesta kameror brukar ha en typ av ratt för att snabbt välja fotoläge.

- **A** Autojusteringsläge. Fokus, exponering och vitbalans justeras automatiskt. I praktiken är det bara att sikta och trycka av.
- **P** Programtagning. Det här är en halv automatisk metod där man ställer in fokus eller exponering men där kameran ställer in resten.
- **M** Manuell exponering. Här har man full kontroll över exponeringen.
- Dessutom brukar det finnas ett antal färdiga val för olika situationer. Min har skymning, porträtt, ljust, landskap, strand.

Bildsensor En ljuskänslig krets i kameran som träffas av ljus från motivet.

Se sv.wikipedia.org/wiki/Bildsensor

Skärpedjup En bild med stort skärpedjup har alla delar i bilden skarpa. Men är det litet är det bara sånt inom ett visst avståndintervall skarpt på fotot. Se sv.wikipedia.org/wiki/Skärpedjup.

Exponering är den totala mängd ljus som tillåts träffa bildsensorn när man tar en bild.

Exponeringen mäts i exponeringsvärde (EV). Ju högre exponeringsvärdet är desto mer ljus träffar mediet och desto ljusare foto. Se sv.wikipedia.org/wiki/Exponering.

Slutartiden Den tid som ljuset har på sig att lysa på bildsensorn. Tiden brukar vara mellan 1 sekund till 1/1000 sekund. Ett typiskt värde är 1/30 sekund. En kort slutartid gör det möjligt att frysa snabba rörelser, tex när en person springer. En lång tid gör det möjligt att ta bilder på kvällen eller natten när det är mörkt. Man bör då ha stativ eftersom man måste hålla kameran absolut stilla när fotot tas annars blir fotot suddigt. Se sv.wikipedia.org/wiki/Slutartid

Bländaren reglerar också ljuset som faller in på bildsensorn. Det är en öppning vars storlek går att variera. Bländaren brukar anges såhär *f/1.4*, *f/2.8*, *f/11.0* osv. *f/1.4* är en stor bländare som släpper in mycket ljus. *f/11.0* är en liten bländare som släpper in lite ljus. Se sv.wikipedia.org/wiki/Bländare.

ISO-talet är ett mått på hur mycket bildsensorn förstärker ljuset. Ett lågt ISO-tal tex ISO100 ger låg förstärkning. Mera ljus behövs för att exponeringen ska bli bra. Ett högt ISO-tal tex ISO800 ger högre förstärkning och mindre ljus behövs, vilket kan vara bra på kvällen eller inomhus. Nackdelen är att färgbruset kan öka med ett högre ISO-tal.

Varför misslyckas en del foton?

Det finns i princip 3 olika typer av misslyckade foton, om man inte räknar med såna där motivet misslyckas. Barn har tex en förmåga att vända bort huvudet när man tar kort på dom.

1. **Exponering** Kort kan bli för mörka eller för ljusa. För mörka kort kallas underexponering. För ljusa kort kallas överexponering. Rätt exponering fås genom en kombination av ISO-tal, bländare och slutartid. Se sv.wikipedia.org/wiki/Exponering. Underexponerade bilder kan gå att rädda i ett bildbehandlingsprogram tex Picasa.
2. **Suddiga bilder** Det beror oftast på skakningsoskarpa eller fel fokus. Det blir skakningsoskarpa när kameran rör sig under den tid kameran tar emot ljus. Det vill säga slutartiden. Lösningen är ett fotostativ eller att vara stadigare på handen. Slutartiden kan

också förkortas. Det kan också bero på att skärpedjupet är för litet, dvs bländaren är för stor. Se sv.wikipedia.org/wiki/Skärpedjup. Minskas bländaren ökar skärpedjupet och hela motivet blir skarpt. Är bilderna bara lite suddiga kan man skärpa till dom i ett bildbehandlingsprogram. I Picasa heter det skärpa.

3. **Fel färger.** Det här kan bero på felaktig vitbalans. Inomhus med glödlampor och lysrör har ljuset en annan färg än utomhus med det naturliga solljuset. De flesta kameror har färdiga val för utomhus, glödlampor, lysrör m.m. Man kan också försöka ändra ljuset efteråt i ett bildbehandlingsprogram. I Picasa kan man prova att ändra färgtemperaturen. Se också sv.wikipedia.org/wiki/Vitbalans.

Länkar

www.fotoord.se - En ordbok över termer inom fotografi (analog och digital), digital bild, färg mm. Här kan du slå upp svåra ord i din manual till digitalkamera, kompaktkamera och videokamera. Av förklarliga är fokus på digitalfoto, men det mesta är ju sig likt från tiden med analog film. Det finns även ord kring Photoshop, bildbehandling och tryck.

sv.wikipedia.org/wiki/Kategori:Fotografiska_termer– En samling fotoord i svenska wikipedia